

Försvarsutskottets verksamhet riksmötet 2021/22

Utskottets ämnesområden

Försvarsutskottet bereder ärenden om

- totalförsvar
- samhällets räddningstjänst
- åtgärder för att minska samhällets sårbarhet
- kärnteknisk säkerhet och strålskydd
- sjö- och kustövervakning, allt i den mån ärendena inte tillhör ett annat utskotts beredning
- anslag inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap.

Utskottets sammansättning

Inledning

Under riksmötet 2021/22 hade utskottet den sammansättning som framgår nedan. Fem av ledamöterna tillhörde Socialdemokraterna, fyra Moderaterna, tre Sverigedemokraterna, en Centerpartiet, en Vänsterpartiet, en Kristdemokraterna, en Liberalerna och en Miljöpartiet.

Ordförande i utskottet var Pål Jonson (M). Vice ordförande var Niklas Karlsson (S).

För att säkra bemanningen i utskotten under covid-19-pandemin har riksdagen fattat beslut om att utöka antalet suppleantplatser i utskotten. I princip alla ledamöter har därigenom haft möjlighet att tjänstgöra i alla utskott. När det gäller försvarsutskottet avsa sig samtliga s.k. coronasuppleanter uppdraget som suppleant i utskottet i slutet av riksmötet 2019/20.

Ledamöter

1. Niklas Karlsson (S), vice ordförande
2. Pål Jonson (M), ordförande
3. Paula Holmqvist (S)
4. Jan R Andersson (M)
5. Roger Richthoff (SD), t.o.m. 2022-03-31
vakant fr.o.m. 2022-03-31 t.o.m. 2022-05-12
Sven-Olof Sällström (SD), fr.o.m. 2022-05-12
6. Mattias Ottosson (S)
7. Daniel Bäckström (C)
8. Hanna Gunnarsson (V)
9. Jörgen Berglund (M)
10. Sven-Olof Sällström (SD), t.o.m. 2021-11-26
Caroline Nordengrip (SD), fr.o.m. 2021-11-26
11. Kalle Olsson (S)
12. Mikael Oscarsson (KD)
13. Alexandra Völker (S), ledig t.o.m. 2022-02-06, ledamot t.o.m. 2022-02-16
vakant fr.o.m. 2022-02-16 t.o.m. 2022-02-23
Heléne Björklund (S), fr.o.m. 2022-02-23
14. Allan Widman (L)
15. Caroline Nordengrip (SD), t.o.m. 2021-10-20
Per Söderlund (SD), fr.o.m. 2021-10-20
16. Elisabeth Falkhaven (MP)
17. Alexandra Anstrell (M)

Suppleanter

1. Clas Göran Carlsson (S)
 2. Jessika Roswall (M)
 3. Heléne Björklund (S), t.o.m. 2022-02-23
vakant fr.o.m. 2022-02-23
 4. Helena Storckenfeldt (M)
 5. Lars Andersson (SD)
 6. Mattias Jonsson (S)
 7. Lars Thomsson (C)
 8. Yasmine Posio (V)
 9. Hans Rothenberg (M)
 10. Björn Söder (SD)
 11. Marlene Burwick (S)
 12. Robert Halef (KD)
 13. Björn Petersson (S)
 14. Maria Nilsson (L)
 15. Anne Oskarsson (SD)
 16. Camilla Hansén (MP), t.o.m. 2022-01-11
Janine Alm Ericson (MP), fr.o.m. 2022-01-11
 17. Hans Wallmark (M)
 18. Jörgen Grubb (SD)
 19. Per Söderlund (SD), t.o.m. 2021-10-20
Caroline Nordengrip (SD), fr.o.m. 2021-10-20 t.o.m. 2021-11-26
Sven-Olof Sällström (SD), fr.o.m. 2021-11-26 t.o.m. 2022-05-12
vakant fr.o.m. 2022-05-12
 20. Joar Forssell (L)
 21. Fredrik Malm (L)
 22. Mikael Larsson (C)
 23. Lotta Johnsson Fornarve (V)
 24. Lars Adaktusson (KD), ledig fr.o.m. 2022-05-05 t.o.m. 2022-06-23
 25. Ingemar Kihlström (KD)
 26. Rasmus Ling (MP), t.o.m. 2022-01-11
Maria Ferm (MP), fr.o.m. 2022-01-11
 27. Anders Österberg (S)
 28. Linda Modig (C)
 29. Håkan Svenneling (V)
 30. Maria Gardfjell (MP)
- Solange Olame Bayibsa (S), t.o.m. 2021-11-30, under en del av Alexandra Völkers (S) ledighet.

Kansli

Utskottet biträdades av ett kansli bestående av

Lars Franzén, kanslichef

Maria Björkman, föredragande, tjl t.o.m. 2022-03-31

Mats Lundström, föredragande, tjl fr.o.m. 2021-09-16 t.o.m. 2021-11-30

Elif Can, utskottshandläggare, t.o.m. 2022-03-31

Stina Fagerlund Faerder, utskottshandläggare, fr.o.m. 2022-08-22

Annika Tuvelid, utskottsassistent

Madeleine Gabrielson tjänstgjorde som extra föredragande t.o.m. 2021-11-30.

Linda Isotalo tjänstgjorde som extra föredragande fr.o.m. 2021-09-15 t.o.m. 2022-03-31.

Utskottets verksamhet

Inledning

Covid-19-pandemin hade fortsatt påverkan på riksdagsarbetet under riksmötet 2021/22. Inför hösten 2021 träffade talmannen och gruppledarna en överenskommelse om riksdagsarbetet under hösten mot bakgrund av covid-19-pandemin. För kammarens del innebar överenskommelsen en återgång till normala arbetsformer efter riksmötets öppnande. Den fortsatta smittspridningen av covid-19 medförde dock att gruppledarna i januari 2022 träffade en överenskommelse om att endast 249 ledamöter skulle delta i voteringarna i kammaren. Gruppledarnas överenskommelse tillämpades under perioden den 18 januari–13 februari 2022.

För utskottens del innebar överenskommelsen om riksdagsarbetet under hösten 2021 bl.a. att kammarens beslut den 17 juni 2020 om att tills vidare medge att utskotten skulle få besluta om deltagande på distans vid utskottssammanträden inte skulle upphävas. Enligt överenskommelsen var det samtidigt upp till varje utskott att på eget ansvar avgöra när det var motiverat att hålla sammanträden med fysiskt deltagande, och utskotten skulle ges möjlighet att varje vecka ha sammanträde i en lokal där det var möjligt att hålla avstånd. Möjligheten att sammanträda i större salar tisdagar respektive torsdagar fördelades enligt ett schema. De utskott som bedömde att den egna sessionsalen gav tillräckliga möjligheter att hålla avstånd kunde på eget ansvar använda den. Om utskotten medgav deltagande på distans skulle detta gälla för samtliga ledamöter utom den ledamot som ledde utskottssammanträdet.

I oktober beslutade kammaren att fr.o.m. den 25 oktober 2021 upphäva medgivandet för utskotten att besluta om deltagande på distans vid utskottssammanträden. Den 20 december 2021 beslutade talmannen i enlighet med tillägsbestämmelse 7.16.1 riksdagsordningen att tills vidare åter medge att utskotten fick besluta om deltagande på distans vid utskottssammanträden. I februari beslutade kammaren att fr.o.m. den 21 februari 2022 upphäva talmannens medgivande. Riksdagsarbetet återgick därefter fullt ut till normala arbetsformer.

Utskottet höll under riksmötet 40 utskottssammanträden. Sammanträdestiden uppgick till ca 54 timmar. Sammanträdena genomfördes i enlighet med de överenskommelser som träffats mellan talmannen och gruppledarna mot bakgrund av covid-19-pandemin.

Under riksmötet behandlade utskottet två propositioner, tre skrivelser från regeringen och 24 motionsyrkanden som hade väckts med anledning av dessa propositioner och skrivelser. Vidare behandlades 440 motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2021/22.

Sammanlagt lämnade utskottet tio betänkanden till kammaren. Utskottet föreslog fyra tillkännagivanden till regeringen. Dessutom lämnade utskottet fyra yttranden till andra utskott. Utskottets verksamhet bestod även av arbete

med EU-frågor, utvärdering och uppföljning samt forsknings- och framtidsfrågor. Utskottet genomförde en resa under riksmötet och deltog i ett antal konferenser och möten.

Betänkanden

Utskottet lämnade under riksmötet följande betänkanden till kammaren.

Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap (FöU1)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens budgetproposition 2021/22:1 utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap och ca 45 motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2021/22 som påverkade anslagen inom utgiftsområdet för 2022.

Utskottet föreslog att riksdagen delvis skulle bifalla regeringens förslag och några motionsyrkanden från Moderaterna, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna om anslagen för 2022. De föreslagna anslagen uppgick till ca 76,6 miljarder kronor för 2022. Vidare föreslog utskottet att riksdagen delvis skulle bifalla ett motionsyrkande om ett tillkännagivande till regeringen om objektsramar för stridsflygs- och undervattensförmåga. Utskottet ansåg att riksdagen borde avslå övriga motionsyrkanden.

I betänkandet fanns två reservationer och fyra särskilda yttranden. Ledamöterna från Socialdemokraterna, Centerpartiet, Vänsterpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet avstod från ställningstagande när det gällde anslagsbeslutet och redovisade i stället sina överväganden i särskilda yttranden.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Behandling av personuppgifter vid Försvarmakten och Försvarets radioanstalt (FöU2)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens proposition 2020/21:224 Behandling av personuppgifter vid Försvarmakten och Försvarets radioanstalt, nio yrkanden i följd motioner och sex yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2021/22.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens lagförslag. De nya lagarna och övriga lagändringar föreslogs träda i kraft den 1 januari 2022.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå samtliga motionsyrkanden.

I betänkandet fanns nio reservationer.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Riksrevisionens rapport om projektbidrag från anslag 2:4 Krisberedskap (FöU3)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens skrivelse 2021/22:6 Riksrevisionens rapport om projektbidrag från anslag 2:4 Krisberedskap och tre yrkanden i följdmotioner.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle lägga regeringens skrivelse till handlingarna. Vidare föreslog utskottet ett tillkännagivande till regeringen om en oberoende översyn av processen med projektbidrag från anslaget 2:4 Krisberedskap. Utskottets förslag grundades på en motion. Utskottet ansåg att riksdagen borde avslå övriga motionsyrkanden.

I betänkandet fanns tre reservationer.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Riksrevisionens rapport om att bygga nationell försvarsförmåga – statens arbete med att stärka arméstridskrafterna (FöU4)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens skrivelse 2021/22:63 Riksrevisionens rapport om att bygga nationell försvarsförmåga – statens arbete med att stärka arméstridskrafterna och nio yrkanden i följdmotioner.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle lägga regeringens skrivelse till handlingarna och avslå motionsyrkandena.

I betänkandet fanns sex reservationer.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Integritetsskydd vid signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet (FöU5)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens skrivelse 2021/22:70 Integritetsskydd vid signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet och tre yrkanden i en följdmotion.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle lägga regeringens skrivelse till handlingarna och avslå motionsyrkandena.

I betänkandet fanns tre reservationer.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Försvarspolitik (FöU6)

I betänkandet behandlade utskottet ca 60 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2021/22. Motionsyrkandena handlade om bl.a. hybridhot, det militära försvarets förmåga, materielförsörjningsfrågor och försvarets ekonomi.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå motionsyrkandena.

I betänkandet fanns 24 reservationer och ett särskilt yttrande.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Civilt försvar och krisberedskap (FöU7)

I betänkandet behandlade utskottet ca 170 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2021/22. Motionsyrkandena behandlade frågor om civilt försvar, samhällets fredstida krisberedskap och skydd mot olyckor.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå motionsyrkandena.

I betänkandet fanns 60 reservationer och fem särskilda yttranden.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Försvarsmaktens personal (FöU8)

I betänkandet behandlade utskottet ca 60 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2021/22. Motionsyrkandena handlade om bl.a. personalförsörjningen i totalförsvaret, jämställdhet, veteranfrågor och frivilligorganisationer.

Utskottet föreslog med anledning av ett motionsyrkande ett tillkännagivande till regeringen om medinflytande för totalförsvarspliktiga. Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå övriga motionsyrkanden.

I betänkandet fanns 14 reservationer och ett särskilt yttrande.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Militära frågor (FöU9)

I betänkandet behandlade utskottet ca 40 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2021/22. Motionsyrkandena handlade om bl.a. det militära försvarets organisation och förmåga, miljöfrågor, försvarets samexistens med övriga samhällsintressen och Försvarsmaktens stöd till polisen.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå motionsyrkandena.

I betänkandet fanns 13 reservationer och ett särskilt yttrande.

Riksdagen biföll reservation 7 (S, C, V, MP) som innebar ett tillkännagivande om att göra en kartläggning av tillämpningen av miljöbalken och praxisutvecklingen för att föreslå förändringar som möjliggör en helhetsbedömning, bredare syn på totalförsvarets intressen och samexistens mellan olika intressen inom samma geografiska område, och biföll i övrigt utskottets förslag till beslut.

Cybersäkerhetsfrågor (FöU10)

I betänkandet behandlade utskottet ca 50 yrkanden om cybersäkerhet i motioner från allmänna motionstiden 2021/22.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå motionsyrkandena.

I betänkandet fanns 24 reservationer.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Yttranden till andra utskott

Utskottet lämnade under riksmötet följande yttranden:

- *FöU1y* till finansutskottet över Utgiftsram för utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap
- *FöU2y* till utrikesutskottet över Kommissionens arbetsprogram 2022
- *FöU3y* till konstitutionsutskottet över Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2021
- *FöU4y* till finansutskottet över Vårändringsbudget för 2022.

EU-ärenden

Subsidiaritetsprövningar

Utskottet gjorde ingen subsidiaritetsprövning under riksmötet.

Granskningar

Utskottet granskade inte något EU-dokument under riksmötet.

EU-frågor

Information

Under riksmötet informerade regeringen om EU-frågor vid fem sammanträden enligt följande:

- Den 28 september 2021 informerade inrikesminister Mikael Damberg med medarbetare från Justitiedepartementet utskottet om Europaparlamentets och rådets direktiv om åtgärder för en hög gemensam cybersäkerhetsnivå i hela unionen, och om upphävande av direktiv (EU) 2016/1148 (prot. 2021/22:2).
- Den 28 september 2021 informerade inrikesminister Mikael Damberg med medarbetare från Justitiedepartementet utskottet om Europaparlamentets och rådets direktiv om kritiska entiteters motståndskraft (prot. 2021/22:2).
- Den 28 september 2021 informerade inrikesminister Mikael Damberg med medarbetare från Justitiedepartementet utskottet om kommissionens rekommendation (EU) 2021/1086 om att bygga en gemensam cyberenheter (prot. 2021/22:2).
- Den 11 november 2021 informerade försvarsminister Peter Hultqvist med medarbetare från Försvarsdepartementet utskottet inför FAC (försvar) den 15 och den 16 november 2021 (prot. 2021/22:8).
- Den 11 november 2021 informerade försvarsminister Peter Hultqvist med medarbetare från Försvarsdepartementet utskottet inför det svenska EU-ordförandeskapet 2023 och ordförandeskapstrions 18-månadersprogram (prot. 2021/22:8).

- Den 18 januari 2022 informerade utrikesminister Ann Linde med medarbetare från Utrikesdepartementet och försvarsminister Peter Hultqvist med medarbetare från Försvarsdepartementet utskottet om EU:s strategiska kompass (prot. 2021/22:15). (Tillsammans med utrikesutskottet.)
- Den 17 mars 2022 informerade försvarsminister Peter Hultqvist med medarbetare från Försvarsdepartementet utskottet om FAC i jumboformat och antagandet av den strategiska kompassen den 21 mars 2022 (prot. 2021/22:26).
- Den 17 mars 2022 informerade försvarsminister Peter Hultqvist med medarbetare från Försvarsdepartementet utskottet inför FAC (försvar) den 21 mars 2022 (prot. 2021/22:26).
- Den 17 mars 2022 informerade försvarsminister Peter Hultqvist med medarbetare från Försvarsdepartementet utskottet om kommissionens försvarspaket (prot. 2021/22:26).
- Den 12 maj 2022 informerade statssekreterare Jan-Olof Lind med medarbetare från Försvarsdepartementet utskottet inför FAC (försvar) den 17 maj 2022 (prot. 2021/22:34).
- Den 12 maj 2022 informerade statssekreterare Jan-Olof Lind med medarbetare från Försvarsdepartementet utskottet om regeringens förberedelser inför Sveriges ordförandeskap i EU 2023 och om de svenska prioriteringarna inom utskottets beredningsområde (prot. 2021/22:34).
- Den 2 juni 2022 informerade statssekreterare Catharina Espmark med medarbetare från Justitiedepartementet utskottet om Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps stöd till Ukraina och kringliggande länder med anledning av Rysslands anfallskrig mot Ukraina, allt inom ramen för EU:s civilskyddsmekanism (prot. 2021/22:37).
- Den 2 juni 2022 informerade statssekreterare Catharina Espmark med medarbetare från Justitiedepartementet utskottet om direktivet om åtgärder för en hög gemensam cybersäkerhetsnivå i hela unionen (NIS2) och om läget i trepartsmötena om direktiv om resiliens inom kritiska enheter (CER) (prot. 2021/22:37).
- Den 2 juni 2022 informerade statssekreterare Catharina Espmark med medarbetare från Justitiedepartementet utskottet om regeringens förberedelser inför Sveriges ordförandeskap i EU 2023 och om de svenska prioriteringarna inom utskottets beredningsområde (prot. 2021/22:37).

Överläggningar

Utskottet överlade med regeringen vid ett tillfälle enligt följande:

- Den 2 juni 2022 överlade utskottet med statssekreterare Catharina Espmark med medarbetare från Justitiedepartementet om kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om åtgärder för en hög gemensam cybersäkerhetsnivå vid unionens institutioner, organ och byråer (COM(2022) 122) (prot. 2021/22:37).

Övrig information under utskottssammanträden

Under riksmötet fick utskottet muntlig information vid ett antal sammanträden, utöver vad som redovisades under rubriken EU-frågor, enligt följande:

- Den 23 september 2021 informerade kabinetssekreterare Robert Rydberg med medarbetare från Utrikesdepartementet, statssekreterare Jan-Olof Lind med medarbetare från Försvarsdepartementet och generalmajor Lena Persson Herlitz med medarbetare från Försvarsmakten utskottet om svenskt deltagande i Natos utbildnings- och rådgivningsinsats Resolute Support Mission i Afghanistan. (Tillsammans med utrikesutskottet.)
- Den 23 september 2021 informerade kabinetssekreterare Robert Rydberg med medarbetare från Utrikesdepartementet, statssekreterare Jan-Olof Lind med medarbetare från Försvarsdepartementet och generalmajor Lena Persson Herlitz med medarbetare från Försvarsmakten utskottet om svenskt deltagande i den militära utbildningsinsatsen i Irak. (Tillsammans med utrikesutskottet.)
- Den 23 september 2021 informerade kabinetssekreterare Robert Rydberg med medarbetare från Utrikesdepartementet, statssekreterare Jan-Olof Lind med medarbetare från Försvarsdepartementet och generalmajor Lena Persson Herlitz med medarbetare från Försvarsmakten utskottet om fortsatt svenskt deltagande i Förenta nationernas stabiliseringsinsats i Mali samt fortsatt svenskt deltagande i en militär insats för stärkt säkerhet i Mali. (Tillsammans med utrikesutskottet.)
- Den 23 september 2021 informerade försvarsminister Peter Hultqvist med medarbetare från Försvarsdepartementet utskottet med anledning av medieuppgifter om underrättelseverksamhet mot svenska intressen. (Tillsammans med utrikesutskottet.)
- Den 12 oktober 2021 informerade generaldirektör Björn Lyrvall med medarbetare från Försvarets radioanstalt (FRA) utskottet om verksamheten vid FRA.
- Den 19 oktober 2021 informerade enhetschef Jesper Antelius med medarbetare från Riksrevisionen utskottet med anledning av granskningsrapporten Projektbidrag från anslag 2:4 Krisberedskap – ett styrmedel med utmaningar (RiR 2021:7).
- Den 26 oktober 2021 informerade försvarsminister Peter Hultqvist med medarbetare från Försvarsdepartementet, chefen för produktionsavdelningen generallöjtnant Johan Svensson med medarbetare från Försvarsmakten och överdirektör Eva Hagwall med medarbetare från Försvarets materielverk utskottet om objektsramarna för ubåtar och stridsflyg, projektstatusen för spaningsflyg och de nya ytstridsfartygen samt om ubåtsprojektet.
- Den 26 oktober 2021 informerade generaldirektör Maria Bredberg Pettersson med medarbetare från Fortifikationsverket och chefen för produktionsavdelningen generallöjtnant Johan Svensson med medarbetare från Försvarsmakten utskottet om grundorganisationens infrastruktur.

- Den 9 november 2021 informerade chefen för Nationellt cybersäkerhetscenter Therese Naess, generaldirektör Björn Lyrvall med medarbetare från Försvarets radioanstalt, säkerhetspolischef Charlotte von Essen från Sakerhetspolisen, avdelningschef Åke Holmgren från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och generaldirektör Mikael Granholm från Försvarsmakten utskottet om cybersäkerhetsarbetet.
- Den 9 november 2021 informerade verkställande direktör Anne-Marie Eklund Löwinder från Amelsec AB, sektionschef Lars Nicander från Försvarshögskolan och teknik- och säkerhetsskyddschef Patrik Fältström från Netnod utskottet om Sveriges cybersäkerhet.
- Den 9 november 2021 informerade den särskilda utredaren Nils Cederstierna och huvudsekreterare Thomas Wallander utskottet om Cybersäkerhetsutredningens betänkande (SOU 2021:63).
- Den 25 november 2021 informerade utrikesminister Ann Linde med medarbetare från Utrikesdepartementet utskottet om Sveriges svar på EU:s hantering av situationen vid gränsen Polen–Belarus m.m. (Tillsammans med utrikesutskottet.)
- Den 1 december 2021 informerade generaldirektör Therese Mattsson och överdirektör Anders Kjaersgaard från Kustbevakningen utskottet om myndighetens budgetunderlag.
- Den 7 december 2021 informerade Pliktrådets ordförande Johan Gunnarsson med övriga ledamöter i rådet utskottet om rådets verksamhet.
- Den 9 december 2021 informerade chefen för Militära underrättelse- och säkerhetstjänsten (Must) generalmajor Lena Hallin med medarbetare från Försvarsmakten, enhetschef Mike Winnerstig samt forskningsledarna Fredrik Westerlund och Eva Hagström från Totalförsvarets forskningsinstitut och biträdande chefen för Centrum för Östeuropastudier Martin Kragh utskottet om det säkerhetspolitiska läget i Ukraina. (Tillsammans med utrikesutskottet.)
- Den 18 januari 2022 informerade utrikesminister Ann Linde med medarbetare från Utrikesdepartementet, försvarsminister Peter Hultqvist med medarbetare från Försvarsdepartementet och generalmajor Lena Persson Herlitz med medarbetare från Försvarsmakten utskottet om svenskt deltagande i militära insatser i Mali. (Tillsammans med utrikesutskottet.)
- Den 18 januari 2022 informerade utrikesminister Ann Linde med medarbetare från Utrikesdepartementet och försvarsminister Peter Hultqvist med medarbetare från Försvarsdepartementet utskottet om det aktuella säkerhetspolitiska läget. (Tillsammans med utrikesutskottet.)
- Den 18 januari 2022 informerade utrikesminister Ann Linde med medarbetare från Utrikesdepartementet och försvarsminister Peter Hultqvist med medarbetare från Försvarsdepartementet utskottet om Kazakstan. (Tillsammans med utrikesutskottet.)
- Den 27 januari 2022 informerade riksrevisor Helena Lindberg med medarbetare från Riksrevisionen utskottet om Riksrevisionens rapport om att

bygga nationell försvarsförmåga – statens arbete med att stärka arméstridskrafterna (RiR 2021:23).

- Den 1 februari 2022 informerade ställföreträdande flygvapenchef brigadgeneral Anders Persson med medarbetare från Försvarsmakten och enhetschef Daniel Stenling med medarbetare från Säkerhetspolisen utskottet med anledning av uppgifterna om drönare vid skyddsobjekt. (Tillsammans med justitieutskottet.)
- Den 15 februari 2022 informerade utrikesminister Ann Linde med medarbetare från Utrikesdepartementet, försvarsminister Peter Hultqvist med medarbetare från Försvarsdepartementet och brigadgeneral Johan Pekkari med medarbetare från Försvarsmakten utskottet om svenskt deltagande i militära insatser i Mali. (Tillsammans med utrikesutskottet.)
- Den 15 februari 2022 informerade utrikesminister Ann Linde med medarbetare från Utrikesdepartementet och försvarsminister Peter Hultqvist med medarbetare från Försvarsdepartementet utskottet om säkerhetsläget i Ryssland och Ukraina. (Tillsammans med utrikesutskottet.)
- Den 15 februari 2022 informerade generallöjtnant Johan Svensson med medarbetare från Försvarsmakten utskottet om situationen vid Ledningsregementet samt om Försvarsmaktens arbete med bemötandefrågor och andra frågor med koppling till myndighetens personalansvar.
- Den 15 februari 2022 informerade brigadgeneral Johan Pekkari med medarbetare från Försvarsmakten utskottet om det säkerhetspolitiska läget och om de åtgärder myndigheten vidtar inklusive internationella kontakter.
- Den 24 februari 2022 informerade kabinetssekreterare Robert Rydberg med medarbetare från Utrikesdepartementet och statssekreterare Jan-Olof Lind med medarbetare från Försvarsdepartementet utskottet om säkerhetsläget i Ryssland och Ukraina och om sanktioner. (Tillsammans med utrikesutskottet.)
- Den 1 mars 2022 informerade generaldirektör Göran Mårtensson med medarbetare från Försvarets materielverk utskottet om arbetet med totalförsvarspropositionen m.m.
- Den 3 mars 2022 informerade kabinetssekreterare Robert Rydberg med medarbetare från Utrikesdepartementet, departementsrådet Peter Göthe med medarbetare från Försvarsdepartementet och generalmajor Lena Persson Herlitz med medarbetare från Försvarsmakten utskottet om svenskt deltagande i militära insatser i Mali. (Tillsammans med utrikesutskottet.)
- Den 10 mars 2022 informerade överbefälhavaren general Micael Bydén med medarbetare från Försvarsmakten utskottet om säkerhetsläget och vidtagna åtgärder. (Tillsammans med utrikesutskottet.)
- Den 10 mars 2022 informerade generaldirektör Nina Cromnier med medarbetare från Strålsäkerhetsmyndigheten utskottet om radiologiska risker i samband med kriget i Ukraina. (Tillsammans med utrikesutskottet.)

- Den 10 mars 2022 informerade medarbetare från Totalförsvarets forskningsinstitut utskottet om Ukraina m.m. (Tillsammans med utrikesutskottet.)
- Den 14 mars 2022 informerade generaldirektör Carl Johan Wieslander med medarbetare från Inspektionen för strategiska produkter utskottet om regelverket för exportkontroll av krigsmateriel m.m. (Tillsammans med utrikesutskottet.)
- Den 14 mars 2022 informerade ambassadör Tobias Thyberg med medarbetare från Sveriges ambassad i Kiev utskottet om säkerhetsläget i Ukraina. (Tillsammans med utrikesutskottet.)
- Den 15 mars 2022 informerade generaldirektör Mikael Granholm och planeringschef Bo Berg, båda från Försvarmakten, utskottet om myndighetens budgetunderlag för 2023.
- Den 24 mars 2022 informerade rikshemvärnschef generalmajor Stefan Sandborg från Försvarmakten utskottet om hemvärnets arbete med anledning av det säkerhetspolitiska läget.
- Den 24 mars 2022 informerade ordförande Heléne Rådemar och vice ordförande Kent Ahlqvist från Frivilliga försvarsorganisationernas samarbetskommitté utskottet om de frivilliga försvarsorganisationernas verksamhet med anledning av det rådande säkerhetspolitiska läget.
- Den 24 mars 2022 informerade generaldirektör Henrik Landerholm och en medarbetare från Myndigheten för psykologiskt försvar utskottet om myndighetens arbete.
- Den 29 mars 2022 informerade säkerhetspolischef Charlotte von Essen med medarbetare från Säkerhetspolisen, ställföreträdande chefen för Militära underrättelse- och säkerhetstjänsten Daniel Olsson med medarbetare från Försvarmakten och generaldirektör Björn Lyrvall med medarbetare från Försvarets radioanstalt utskottet med anledning av myndigheternas årsrapporter. (Tillsammans med utrikesutskottet.)
- Den 31 mars 2022 informerade justitie- och inrikesminister Morgan Johansson med medarbetare från Justitiedepartementet och generaldirektör Charlotte Petri Gornitzka med medarbetare från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap utskottet om arbetet med det civila försvaret och totalförvarsbeslutet i ljuset av den aktuella händelseutvecklingen.
- Den 5 maj 2022 informerade försvarsminister Peter Hultqvist med medarbetare från Förvarsdepartementet och kabinetssekreterare Robert Rydberg med medarbetare från Utrikesdepartementet utskottet om bilateralt internationellt samarbete. (Tillsammans med utrikesutskottet.)
- Den 5 maj 2022 informerade flygvapenchefen generalmajor Carl-Johan Edström med medarbetare från Försvarmakten, forskningsledaren Sandra Lindström och förste forskaren Torbjörn Sundberg, båda från Totalförsvarets forskningsinstitut, samt strategichef Stefan Gustafsson från Swedish Space Corporation utskottet om rymdfrågor utifrån ett försvarspolitiskt perspektiv.

- Den 10 maj 2022 informerade försvarsminister Peter Hultqvist med medarbetare från Försvarsdepartementet utskottet om bilateralt internationellt samarbete.
- Den 12 maj 2022 informerade kabinetssekreterare Robert Rydberg med medarbetare från Utrikesdepartementet, statssekreterare Jan-Olof Lind med medarbetare från Försvarsdepartementet och generalmajor Lena Persson Herlitz med medarbetare från Försvarsmakten utskottet om svenskt deltagande i en militär insats för stärkt säkerhet i Mali. (Tillsammans med utrikesutskottet.)
- Den 12 maj 2022 informerade kabinetssekreterare Robert Rydberg med medarbetare från Utrikesdepartementet, statssekreterare Jan-Olof Lind med medarbetare från Försvarsdepartementet och generalmajor Lena Persson Herlitz med medarbetare från Försvarsmakten utskottet om svenskt deltagande i Förenta nationernas stabiliseringsinsats i Mali. (Tillsammans med utrikesutskottet.)
- Den 19 maj 2022 informerade ämnesrådet Per Bolinder med medarbetare från Försvarsdepartementet, generallöjtnant Johan Svensson med medarbetare från Försvarsmakten och överdirektör Eva Hagwall med medarbetare från Försvarets materielverk utskottet med anledning av ett yttrande till finansutskottet (yttr. 2021/22:FöU4y).
- Den 19 maj 2022 redovisade utvärderaren Madeleine Nyman med medarbetare från riksdagens utvärderings- och forskningssekretariat uppföljningen Sveriges deltagande i fem militära internationella insatser – en uppföljning av konsekvenserna för den nationella försvarsförmågan (2021/22:RFR13) som utskottets arbetsgrupp för uppföljning och utvärdering genomfört.
- Den 31 maj 2022 anordnade utskottet ett internt seminarium om veteranpolitiken där chefen för Försvarsmaktens Veterancentrum kommendör Mats Fogelmark och ställföreträdande chefen för Försvarsmaktens Veterancentrum Monica Larsson, båda från Försvarsmakten, generalsekreterare MariAnne Boström från Sveriges Veteranförbund, generalsekreterare Andreas Philipsson från Svenska Soldathemsförbundet, generalsekreterare Cesilia Karlsson Kabaca och verksamhetsledaren Anna Nybling, båda från Invidzonen, ordförande Leif Ölmeborg och vice ordförande Lars-Olof Corneliusson, båda från Idrottsveteranerna, samt ordförande Anders Emanuelson och kanslichef Gunnar Persson, båda från Sveriges Militära Kamratföreningars Riksförbund, informerade utskottet om veteranpolitiken. (Tillsammans med utrikesutskottet.)
- Den 2 juni 2022 informerade generaldirektör Charlotte Petri Gornitzka med medarbetare från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap utskottet om arbetet med civilt försvar och en värdering av den civila beredskapen.
- Den 2 juni 2022 informerade statssekreterare Catharina Espmark med medarbetare från Justitiedepartementet utskottet om arbetet med civilt försvar.

- Den 9 juni 2022 informerade överbefälhavaren general Micael Bydén och chefen för inriktningsavdelningen generalmajor Lena Persson Herlitz med medarbetare från Försvarsmakten utskottet om Ukraina och om den militärstrategiska bedömningen av nuläget för svensk del. (Tillsammans med utrikesutskottet.)
- Den 9 juni 2022 informerade avdelningschef Mikael Tofvesson från Myndigheten för psykologiskt försvar utskottet om desinformation och påverkanskampanjer. (Tillsammans med utrikesutskottet.)
- Den 9 augusti 2022 informerade generaldirektör Charlotte Petri Gornitzka med medarbetare från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och vd Cilla Benkö med medarbetare från Sveriges Radio AB utskottet om det digitala VMA-systemet, säkerhetsskydd och Sveriges radios totalförsvarsuppdrag och beredskapsplanering.
- Den 9 augusti 2022 informerade säkerhetsexperterna Patrik Fältström, Johan Wiktorin och Robert Malmgren utskottet om sina bedömningar av hur säkerhetsskyddsarbetet i Sverige har utvecklats.
- Den 9 augusti 2022 informerade flygvapenchefen generalmajor Carl-Johan Edström med medarbetare från Försvarsmakten utskottet om personalförsörjning inom stridsflygsområdet.
- Den 9 augusti 2022 informerade ordföranden för flygförarnas kårsektion Per-Martin Sternevi, Officersförbundet, utskottet om hur flygförarna upplever sin arbetssituation och hur detta påverkar bemanningen inom flygvapnet.
- Den 26 september 2022 informerade chefen för Militära underrättelse- och säkerhetstjänsten generalmajor Lena Hallin med en medarbetare från Försvarsmakten utskottet om Ukraina och om den militärstrategiska bedömningen av nuläget för svensk del. (Tillsammans med utrikesutskottet.)

Information under utskottsbesök

- Den 20 september 2021 besökte utskottet flygstaben i Uppsala.
- Den 20 september 2021 besökte utskottet arméstaben i Enköping.
- Den 21 september 2021 besökte utskottet marinstaben vid Musköbasen i Haninge.
- Den 12 oktober 2021 besökte utskottet Försvarets radioanstalt på Lovön.
- Den 19 oktober 2021 besökte utskottet Försvarshögskolan i Stockholm för att delta i en paneldebatt där partierna presenterade sin syn på dagens och framtidens försvarsmakt för de studerande vid den högre militära utbildningen.
- Den 23 oktober 2021 besökte utskottet ceremonin vid återetableringen av Dalregementet på Dalregementets område i Falun.
- Den 27 oktober 2021 besökte utskottet Teracom i Stockholm.
- Den 5 april 2022 besökte utskottet Försvarsmaktens besöksdag vid övningen Viking 22 i Enköping.

- Den 29 maj 2022 deltog utskottet i Försvarmaktens firande av Veteran-
dagen 2022 i Stockholm.
- Den 17–18 juni 2022 besökte utskottet den nationella totalförsvarsdagen i
Malmö.

Offentliga utfrågningar

Utskottet genomförde inte någon offentlig utfrågning under riksmötet.

Uppföljning och utvärdering

Den uppföljning och utvärdering som utskottet har genomfört har bl.a. skett inom ramen för utskottssammanträden där utskottet har valt att inhämta information som har bedömts vara av särskilt intresse för utskottets beredningsområden. Vilka redovisningar som har gjorts för utskottet anges ovan.

Vidare har utskottet med stöd av riksdagens utvärderings- och forskningssekreteriat (RUFs) låtit följa upp de internationella militära insatsernas konsekvenser för Försvarmaktens förmågeutveckling i ett nationellt perspektiv. Den närmare preciseringen av uppdraget beslutades, med utgångspunkt i en förstudie, av en arbetsgrupp bestående av utskottsledamöter. Deltagarna i utskottets arbetsgrupp för uppföljningsprojektet beslutades av utskottet i slutet av mars 2021. I arbetsgruppen ingick ordförande Pål Jonson (M), Hanna Gunnarsson (V), Sven-Olof Sällström (SD), Allan Widman (L), Alexandra Anstrell (M), ClasGöran Carlsson (S) och Helene Björklund (S). I mitten av februari 2022 ersatte Caroline Nordengrip (SD) Sven-Olof Sällström (SD) som begärt att bli entledigad. Den 19 maj 2022 slutredovisade utvärderare Madeleine Nyman med medarbetare från RUFs uppföljningsrapporten Sveriges deltagande i fem militära internationella insatser – en uppföljning av konsekvenserna för den nationella försvarsförmågan (2021/22:RFR13) som utskottets arbetsgrupp för uppföljning och utvärdering genomfört. Senare samma dag bjöd utskottet in till en pressträff i riksdagens presscenter med anledning av uppföljningsrapporten. Pressträffen webbsändes.

Forsknings- och framtidsfrågor

Den 24 februari 2022 hölls i riksdagen en forskningsdag knuten till utskotten. Arrangemanget bestod av en gemensam del och en utskottsspecifik del. Vid den gemensamma delen, för vilken talmannen stod värd, hölls ett seminarium om vetenskapens roll för policy och beslutsfattande. Gästtalare var Åsa Wikforss, professor i teoretisk filosofi och ledamot i Svenska Akademien, samt Vidar Helgesen, vd i Nobelstiftelsen. Seminariet innehöll även en dialog mellan utskottens respektive ordförande samt närvarande gästtalare, forskare m.fl. under ledning av moderator Cissi Askwall, generalsekreterare Vetenskap & Allmänhet. På grund av utskottspresidiets deltagande i en interparlamentarisk konferens i Paris den 24–25 februari 2022 avstod utskottet från att arrangera

en utskottsspecifik del under forskningsdagen. Däremot hade utrikesutskottet bjudit in försvarsutskottet att delta i utrikesutskottets del av forskningsdagen med seminarium dels om fransk Afrikapolitik och bakomliggande strukturer till konfliktbilden i Mali/Sahel och möjligheter till förhandlingar mellan regering och jihadister, med information av forskarna Carina Gunnarsson och Gabriella Körling, båda från Totalförsvarets forskningsinstitut, dels om rysk inblandning i Afrika/Sahel, inklusive Wagnergruppens roll, med information av analytiker Jakob Hedenskog vid Utrikespolitiska institutet. Försvarsutskottet arrangerade den 5 maj 2022 ett eget forskningsseminarium om rymdfrågor utifrån ett försvarspolitiskt perspektiv (se s. 14).

Utskottet vidtog inte några övriga särskilda åtgärder med anledning av forsknings- och framtidsfrågor under riksmötet.

Utrikes resor

Under riksmötet genomförde utskottet en studieresa till Finland. Utskottet besökte Helsingfors den 29–30 november 2021. Syftet med resan var att uppnå en ökad kunskap om och förståelse av försvars- och säkerhetspolitik ur ett finskt perspektiv samt att delta i Hanating 2021. I resan deltog Pål Jonson (M), ordförande och delegationsledare, Hanna Gunnarsson (V), Jörgen Berglund (M), Caroline Nordengrip (SD), Per Söderlund (SD), Alexandra Anstrell (M) och ClasGöran Carlsson (S).

Utskottet deltog vidare i ett antal internationella möten och konferenser enligt följande:

- Den 16 september 2021 deltog vice ordförande Niklas Karlsson (S) i Nordiska rådets konferens om nordisk försvars- och säkerhetspolitik i Köpenhamn i Danmark.
- Den 24–25 februari 2022 deltog ordförande Pål Jonson (M) och vice ordförande Niklas Karlsson (S) i den interparlamentariska konferensen om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken (Gusp) och den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken (GSFP) i Paris i Frankrike.
- Den 5–6 juni 2022 deltog ordförande Pål Jonson (M) och ClasGöran Carlsson (S) i den årliga ordförandekonferensen mellan de nordiska, baltiska, polska och tyska försvarsutskotten i Åbo i Finland.
- Den 4–5 september 2022 deltog Jan R Andersson (M), Caroline Nordengrip (SD) och ClasGöran Carlsson (S) i den interparlamentariska konferensen om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken (Gusp) och den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken (GSFP) i Prag i Tjeckien.

Inkommande besök

- Den 16 september 2021 deltog utskottet vid riksdagens uppmärksammande av 30-årsjubileet av Baltikums återupprättade självständighet. Efter

det gemensamma seminariet Baltikums självständighet 30 år i Andrakammarsalen höll försvarsutskottet tillsammans med utrikesutskottet ett möte med de baltiska talmansdelegationerna i Skandiasalen. Från försvarsutskottet deltog ordförande Pål Jonson (M), Roger Richthoff (SD) och Camilla Hansén (C) i mötet. Hanna Gunnarsson (V) och Alexandra Anstrell (M) deltog vid den efterföljande middagen.

- Den 26 oktober 2021 deltog ordförande Pål Jonson (M) i ett möte med Natos generalsekreterare Jens Stoltenberg och Natos högsta beslutande organ NAC.
- Den 11 november 2021 deltog ordförande Pål Jonson (M), Roger Richthoff (SD) och Hanna Gunnarsson (V) i ett möte med en delegation från det kenyanska parlamentets utskott för försvar och utrikes relationer.
- Den 15 december 2021 deltog ordförande Pål Jonson (M), vice ordförande Niklas Karlsson (S), Hanna Gunnarsson (V), Jörgen Berglund (M), Per Söderlund (SD), ClasGöran Carlsson (S), Lars Thomsson (C), Maria Nilsson (L) och Sven-Olof Sällström (SD) i ett möte med den ukrainska försvarsministern Oleksiy Reznikov med delegation.
- Den 15 mars 2022 deltog ordförande Pål Jonson (M), Roger Richthoff (SD), Hanna Gunnarsson (V), Allan Widman (L), Per Söderlund (SD) och ClasGöran Carlsson (S) i ett möte med Norges utrikes- och försvarsutskott.
- Den 15 mars 2022 deltog vice ordförande Niklas Karlsson (S), Caroline Nordengrip (SD), Per Söderlund (SD) och Elisabeth Falkhaven (MP) i ett möte med finska talmannen Matti Vanhanen med delegation.
- Den 5 april 2022 tog talmannen emot Schweiz talman Irène Kälin med delegation. Alexandra Anstrell (M) deltog vid den efterföljande middagen.
- Den 6 april 2022 deltog ordförande Pål Jonson (M), Per Söderlund (SD), Elisabeth Falkhaven (MP), Alexandra Anstrell (M) och Lars Thomsson (C) i ett möte med Gustav Lindström, direktör vid EU:s institut för säkerhetsstudier, som talade om EU:s säkerhets- och försvarspolitik i ljuset av den strategiska kompassen.
- Den 21 april 2022 deltog ordförande Pål Jonson (M), vice ordförande Niklas Karlsson (S), Kalle Olsson (S), Mikael Oscarsson (KD), Heléne Björklund (S), Per Söderlund (SD), Elisabeth Falkhaven (MP) och Lars Thomsson (C) i ett möte med Finlands utrikesutskott.
- Den 4 maj 2022 deltog ordförande Pål Jonson (M), ClasGöran Carlsson (S), Helena Storckenfeldt (M) och Lars Thomsson (C) i ett möte med Estlands utrikesutskott.
- Den 4 maj 2022 deltog ordförande Pål Jonson (M), Hanna Gunnarsson (V), Allan Widman (L) och ClasGöran Carlsson (S) i ett möte med före detta riksdagsledamöter som besökte utskottet på riksdagens veteran dag 2022.
- Den 17 maj 2022 deltog ClasGöran Carlsson (S) och Lars Thomsson (C) i ett möte med en grupp franska senatorer.
- Den 2 juni 2022 deltog Alexandra Anstrell (M) i ett möte med FN:s generalsekreterare António Guterres med delegation.

- Den 7 juni 2022 tog talmannen emot Portugals talman Augusto Santos Silva med delegation. Hanna Gunnarsson (V) deltog vid den efterföljande middagen.
- Den 14 juni 2022 deltog ordförande Pål Jonson (M) i ett möte med David Beasley, exekutivdirektör för Världslivsmedelsprogrammet.
- Den 16 juni 2022 deltog Hanna Gunnarsson (V) i ett möte med Georgiens talman Shalva Papuashvili med delegation. Ordförande Pål Jonson (M) och Hanna Gunnarsson (V) deltog vid den efterföljande middagen.
- Den 28 juni 2022 deltog ordförande Pål Jonson (M) och vice ordförande Niklas Karlsson (S) i ett möte med amerikanska senatorer från senatens Natoobservatörsgrupp och senatens utrikesutskott.
- Den 2 juli 2022 deltog ordförande Pål Jonson (M) och Alexandra Anstrell (M) i ett möte med försvarsutskottet i det amerikanska representanthuset.
- Den 8 juli 2022 deltog Jörgen Berglund (M) i ett möte med amerikanska senatens OSSE-delegation.

Övrigt

Sammansatta utrikes- och försvarsutskottet

Utskottet beslutade under 2021/22 års riksmöte att genom deputerade i det sammansatta utrikes- och försvarsutskottet (UFöU) bereda vissa ärenden gemensamt. Utskottet lämnade följande två betänkanden till kammaren:

- UFöU1 Svenskt deltagande i Förenta nationernas stabiliseringsinsats i Mali
- UFöU2 Fortsatt svenskt deltagande i militär insats för stärkt säkerhet i Mali

Det sammansatta utrikes- och försvarsutskottet upprättar en egen verksamhetsberättelse.